

29 § va-lagen

Hotellägare som betonat betydelsen av att så tidigt som möjligt få uppgift om en planerad vattenavstängning, har tillerkänts ersättning för förluster när meddelande om avstängning lämnades två dagar i förväg.

L.N. äger ensam fastigheten i Lomma. På fastigheten bedriver han, med två anställda, en hotellrörelse omfattande 10 hotellrum, reception, förråd, 3 pentryn för självhushåll samt en möteslokal. Hotellrummen är normalt utrustade med toalett, dusch, TV och telefon. Förutom hotellrörelsen finns också en bostadslägenhet. Fastighetens byggnad är uppförd 1936 och ombyggd 1975. L.N. har ägt fastigheten sedan 1975 och bedrivit hotellrörelse sedan 1989. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning och har varit ansluten till anläggningen sedan byggnationen. I området där hotellet ligger, har kommunen i mars 2000 låtit utföra renspolning av renvattennätet. Spolningen föregicks av annonsering i vecka 41 år 1999 och därefter utskick till abonnenter. L.N. erhöll den 27 januari 2000 ett gruppkursband om att spolningarna i Lomma skulle börja i vecka 6. Han skrev då till kommunen för att i god tid få besked om när hans fastighet skulle vara aktuell för vattenavstängning. Den 21 mars fick han meddelande om att vattnet skulle stängas av den 23 mars mellan kl. 08.00 – 19.00. Den avstängningen blev inte av. Den 24 mars fick han ett nytt meddelande att vattnet skulle stängas av natten den 28 – 29 mars mellan kl. 18.00 – 04.00.

L.N. yrkade, som talan slutligt bestämdes vid förhandling i målet, att Va-nämnden skulle förplikta Lomma kommun att till honom betala 14 211 kr 40 öre.

Kommunen bestred yrkandet. Av det yrkade beloppet har såsom skäligt i och för sig vitsordats förlust 857 kr p.g.a. avbokning, lön motsvarande 8 timmars extraarbete, bilersättning samt kostnaden för flaskvatten och hinkar. Som grund för bestridandet har anförts att avstängningen skett i enlighet med gällande ABVA. Meddelande har skett i skälig tid och det är inte möjligt att ha längre varseltider än två dagar.

L.N. anförde följande till stöd för sin talan: I januari 2000 kontaktade han kommunstyrelsen för att i god tid få veta när vattnet skulle stängas av. Han fick dock inget svar. Tisdagen den 21 mars fick han ett meddelande att vattnet skulle stängas av den 23 mars under dagtid. Han befann sig då i Köpenhamn och fick ägna tid åt att meddela väntade gäster om olägenheten med vattnet. Tre av de väntade gästerna valde ett annat hotell. Fredagen den 24 mars kom ett nytt meddelande om att vattnet skulle stängas av. Denna gång mellan kl. 18.00 – 04.00 natten mellan tisdagen den 28 och onsdagen den 29 mars. Vid kontakter med Miljö- och hälsoskyddskontoret under fredagen den 24 mars fick han dock besked om att avstängningen skulle äga rum under natten mellan måndag den 27 mars och tisdag den 28 mars. Han hade då ingen möjlighet att nå de gäster som väntades på söndagen. Vidare var ovissheten om vilket av de aviserade avstängningstillfällena

som till slut skulle gälla besvärande. För ett hotell är vattenavstängning under kvälls- och nattetid en större olägenhet eftersom det är då de flesta gästerna befinner sig på hotellet. En gäst som på grund av dubbelbokning, fullbeläggning eller som i detta fall hänvisas till ett annat hotell kan i 50 procent av fallen räknas som förlorad, dvs. vara en som inte återkommer. Värde av en förlorad gäst kan beräknas till 5 000 kr. För att inte förlora goodwill anser han det vara bättre att stänga hotellet under en vattenavstängning. Det förutsätter dock att hotellet varslas i skälig tid, vilket innebär minst en vecka i förväg. Han anser att kommunen förorsakat honom skada genom att dels inte besvara hans begäran av den 28 januari 2000 om när vattenavstängningen skulle ske, dels inte lämna besked i rimlig tid vad avser avstängningarna i mars 2000.

Kommunen anförde följande till stöd för sin inställning: Enligt kommunens mening har L.N. informerats om avstängningen i tid. Informationen har skett i enlighet med kommunens ABVA. Va-verket har under vintern/våren 1999/2000 genomfört en renspolning av vattenledningsnätet i hela kommunen. Arbetet har utförts av en entreprenör (POLLEX) som genomfört liknande uppdrag i ett flertal kommuner. Företaget har formulerat det informationsmaterial, som använts vid tidigare uppdrag, och som med anpassning till rådande förhållanden, använts innan arbetena påbörjats samt under dess bedrivande. Enligt uppgift från personalen som utfört arbetet samt granskning av de spolplaner som upprättats av POLLEX, har L.N. vid två tillfällen informerats om att spolning skulle ske. Vid det första tillfället kunde arbetet inte genomföras p.g.a. att en ventil inte fungerade på förväntat sätt. Vid andra tillfället, efter omarbetande av spolplanen, slutfördes spolningen på avsett vis. Att spolningen fick ske nattetid berodde på att det i området bredvid hotellet ligger en läkarstation. På grund av ovannämnda ventil fick båda områdena spolas samtidigt, och då på natten. Avbrott av denna typ i den uppgjorda spolplanen är inte ovanliga, varför tidsförskjutningar även förekommit i tidigare skeden. Att som L.N. kräver, lämna besked en vecka i förväg, är vid denna typ av arbete inte möjligt. Även andra abonnenter har, p.g.a. att ledningsnätet utformats för rundmatning, påverkats av spolningarna vid upp till tre tillfällen.

Va-nämnde yttrade:

Frågan om skadeståndsskyldighet för parterna i ett va-förhållande regleras i 29 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-la-gen). Där åläggs sådan anläggnings huvudman, som åsidosatt sin skyldighet i förhållande till en brukare av anläggningen, att ersätta uppkommen skada. Skadeståndsansvaret gäller i princip oberoende av vållande. Om huvudmannen ändrar allmänna bestämmelser för anläggningens brukande (ABVA), skall enligt 23 § samma lag berörda fastighetsägare skriftligen underrättas om ändringens innebörd och tidpunkten för ikraftträdande i skälig tid innan ändringen träder i kraft. Vidare föreskrivs att motsvarande gäller när huvudmannen i annat avseende ändrar förutsättningarna för va-anläggningens brukande. Det ligger i sakens natur att inte varje mindre ändring eller åtgärd som huvudmannen företar beträffande anläggningen kan föranleda sådan underrättelseskyldighet för huvudmannen. Fråga måste vara om någorlunda varaktiga och för brukarna väsentliga förändringar beträffande

brukandet. Ett totalt avstängande av vattentillförseln måste, om inte avstängningen är endast kortvarig eller andra särskilda omständigheter föranleder till annat, givetvis anses vara en sådan väsentlig förändring som kräver underrättelse i skälig tid.

Enligt punkt 10 i ABVA har va-verket rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när va-verket finner det nödvändigt för att förebygga person- och egendoms-skada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör va-verkets egna eller därmed förbundna anläggningar. I bestämmelsen anges också att va-verket, vid planlagt leveransavbrott, på lämpligt sätt skall lämna meddelande härom.

I detta fall har det varit fråga om ett planerat leveransavbrott för underhåll av renvattennätet. En vattenavstängning innebär nästan alltid en större eller mindre olägenhet för abonnenten. Olägenheten kan dock variera på grund av sådant som vid vilken tid på dygnet avstängningen sker och om vattenanvändning sker även för annat än hushållskonsumtion t.ex. även i brukarens näringsverksamhet. Att vattenleveransen vid vissa tillfällen måste avbrytas är dock svårt att komma ifrån men på grund av olika tänkbara konsekvenser får informationen om avstängningen givetvis stor betydelse. Arbetena i Lomma tätort har utförts successivt under vårvintern 2000. Vattenavstängningen för berörda fastigheter har varat under flera timmar vid varje tillfälle. Att avstängning för renspolning av nätet skulle äga rum har aviserats lång tid i förväg, både i lokalpressen samt genom skriftliga meddelanden till fastighetsägarna. Sådana upplysningar lång tid i förväg har i och för sig sitt värde genom att brukarna får tidig kunskap om vad som planeras och ges möjlighet att inrätta sig därefter och informera sig närmare hos va-huvudmannen. Några mer konkreta åtgärder är dock svårt för brukarna att vidtaga i brist på närmare kännedom om avstängningstiden. I detta fall har den exakta tidpunkten som en enskild fastighet skulle beröras av avstängningen angivits i meddelanden som lämnats i brevlådan två vardagar i förväg.

Enligt uppgift från kommunen är det inte möjligt att i samband med underhållsarbeten av detta slag, ha längre framförhållning än två dagar, p.g.a. att det inte alltid på förhand går att avgöra om spolningen kan genomföras på avsett vis. Varnämnden delar inte denna uppfattning när det som i detta fall gäller planerade underhållsarbeten. Den närmare tiden för en avstängning styrs då inte av något annat än takten i genomförandet av den egna spolplanen. Att för spolningarnas genomförande ha en någorlunda säker framförhållning på upp emot en vecka bör vara fullt möjligt. Särskilt för näringsverksamhet som är beroende av vattentillgång torde med hänsyn till kundavbokningar m.m. två varseldagar vara en väl kort tid vilket illustreras av förhållandena i detta mål. Huvudmannen måste i sådana fall hålla planeringen på en så kvalificerad nivå att en längre varseltid för vattenavstängningen kan lämnas utan att den angivna tiden för avstängningen därför blir orealistisk. Risk finns alltid, även vid mycket kort varseltid, att planerade arbeten inte kan utföras på grund av någon oväntad händelse. Även om en sådan risk generellt sett kan sägas öka vid längre varseltid kan risken härför, vid en noggrann planering av arbetena, ändå inte antas öka till den grad att varsel om vattenavstängning inte skulle kunna lämnas i vart fall upp till en vecka före avstängningsåt-

gården.

I detta fall tillkommer den omständigheten att L.N. varit aktiv i kontakter med kommunen och vid flera tillfällen vänt sig dit efter de första allmänna uppgifterna om förestående arbeten och avstängning. Han har därvid lämnat uppgifter om hotellets problem vid vattenavstängning och om det särskilda behovet av tidsuppgift för denna. Förutom de motstridiga uppgifterna om tiden för den senaste aviserade avstängningen synes dessa hans ansträngningar inte ha föranlett några särskilda upplysningar till honom. Hotellet har inte heller erbjudits någon vattenleverans på annat sätt t.ex. med tankvagn eller genom utläggning av tillfällig vattenslang.

Vid angivna förhållanden kan kommunen enligt Va-nämndens mening inte undgå skyldighet att ersätta L.N. för de skador som drabbat honom i hans verksamhet till följd av vattenavstängningen.

Beträffande vilken ersättning som mot denna bakgrund skall utgå gör Va-nämnden följande bedömning.

Va-nämnden förpliktade Lomma kommun att betala skadestånd till L.N. vilket dock sattes ned till tvåtusenfyrhundratjugotre (2 423) kr.

Beslut 2001-03-27, BVa 11

Mål nr Va 37/00